No. 2330 Zaterdag 1 September 1928. 45ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Koninginne-Verjaardag.

In ieder mensch, recht-geaard mensch, leeft de patriot.

Vaderlandsliefde is den mensch van nature eigen.

Zoodra is het vaderland niet in gevaar, of die liefde laait op, slaat uit in vlammende taal en vlammende daden, — geeft kracht tot heldendaden en heldenoffers, waartoe zich anders de mensch nauwelijks in staat zou achten.

Die liefde tot het vaderland gaat noodzakelijk gepaard met de liefde en hoogachting voor de Persoon, die als Souverein Vorst, bij de gratie Gods, het volk regeert, en in welks Souvereine handen de welvaart en de bloei, geheel het nationale leven, van dat volk zijn toevertrouwd.

En daarom laait telkenjare opnieuw op Koninginne-verjaardag de liefde voor onze geëerbiedigde Koninginne en Haar Koninklijk Huis op, en is Haar verjaardag een nationale feestdag als geen andere, een dag gekenmerkt door hooguitslaand feestbetoon, maar ook, — en dit dienen wij niet te vergeten, want zoo openbaart zich op het schoonst de dankbaarheid van het christelijk hart, — door een vurig gebed tot den Allerhoogste, dat Hij het kostbaar leven onzer beminde Koninginne moge sparen tot vreugde van het Koninklijk Huis en tot heil van het land.

Het zijn dertig jaren dat Hare Majesteit Koningin Wilhelmina den scepter zwaait over Nederland en zijn bezittingen van Overzee.

Dertig jaren van vrede en vreedzamen, maar gestadigen en onvermoeiden arbeid aan den opbouw van onze nationale grootheid op elk gebied, — van rusteloos streven om de eervolle plaats die Nederland inneemt in de rij der volken, te handhaven, te versterken en te verzekeren.

Daarom heeft Koningin Wilhelmina recht op ons aller liefde en vereering.

Want de vereering van een vorst of vorstin komt niet vanzelf, ze moet worden verworven door de wijze, waarop wordt geregeerd, door de manier waarop belangstelling wordt getoond in het wel en wee van land en volk, in het reageeren op wat een volk beroert en het land doorleeft.

En die belangstelling is er geweest van af het oogenblik dat Koningin Wilhelmina het Bestuur over Nederland en zijn overzeesche gebiedsdeelen heeft aanvaard, — een belangstelling die zich toonde in het zich geheel en al geven aan het welzijn van Haar Volk, in een innig medeleven met Haar Volk, in al zijn lief en leed.

Zoo had Haar Koninklijke Moeder, Wier zeventigste verjaardag nog pas zoo treffend-feestelijk is herdacht, het Haar geleerd.

Daarom kon Mr. O. W. Star Numan met 't volste recht schrijven:

„Zelden werd een kind met zoo algeheele toewijding, met zoo alles omvattende en nooit falende zorg voor zijn bestemming grootgebracht al dit Koningskind door Haar uitnemende Moeder. Zelden, zoo ooit, werd voor een natie haar aanstaande vorst op zoo verstandige wijze opgevoed en tot het regeeren voorbereid als deze Stamhoudster der Oranjes voor de onze".

En daarom klonk het zoo echt-innig, toen Koningin Wilhelmina in de eerste proclamatie aan Haar Volk, vol ontroering van Haar Koninklijke Moeder sprak:

„Mijne innig geliefde Moeder, aan Wie Ik onuitsprekelijk veel verschuldigd ben, gaf Mij het voorbeeld van een edele en verhevene opvatting der plichten, die nu op Mij rusten."

God zegene en spare onze geëerbiedigde Koninginne, in lengte van dagen, tot zegen van Haar Koninklijk Huis, tot heil van ons Volk.

„Domine, salvam fac Reginam Nostram!"

Het economische werk van den Volkenbond gezien in het licht van de internationale Politiek.

Over dit ontwerp heeft de oud-minister-president, de heer H. Colijn, 26 Juli l.l. op uitnoodiging van den Nederl. Journalistenkring, aan een noenmaal in hotel Paulez te 's Gravenhage, een rede gehouden.

Spreker wees er op, dat na den wereldoorlog meer en meer duidelijk werd, dat niet een enkel land een eind zou kunnen maken aan de ontwrichting, maar dat een oplossing van dat vraagstuk slechts mogelijk zou kunnen zijn bij samenwerking van alle landen.

In de eerste plaats kwam niets te staan voor het geldvraagstuk.

Het geldvraagstuk.

De ernstige valuta-ontwrichting en de daarmee gepaard gaande werkloosheid openbaarden zich het eerst in Oostenrijk, Hongarije en in Duitschland.

Dit valuta-vraagstuk is niet door een enkelen staat op te lossen; alleen door internationale samenwerking kan men dit tot een goed einde brengen.

Het valt echter niet te ontkennen, dat naast het vraagstuk der stabilisatie van het geld het vraagstuk der werkloosheid een der voornaamste problemen is, welke internationaal tot oplossing moeten worden gebracht, ten einde weder verbeterde toestanden te krijgen.

De eerste stappen daartoe werden gedaan op de conferentie te Brussel in 1920. Daar heeft men getracht een beweging in het leven te roepen, om die betere toestanden te verwerkelijken. Heel vlug is het met die verbetering evenwel niet gegaan en spreker constateerde daarbij, hoe in Frankrijk eerst in 1928 het geldwezen is gestabiliseerd.

Zooals spreker reeds heeft aangestipt, had men onmiddelijk na den vrede nog niet het besef van de beteekenis der veranderingen die in Europa zelf en die in de verhouding tusschen Europa en de andere werelddeelen hadden plaats gegrepen.

Door den oorlog was er ook ingetreden een algeheele vermindering van de koopkracht, welke vermindering haar invloed moest doen gelden op het economische leven in Europa.

Daarbij kwam nog, dat door de inflatie in verschillende deelen van Europa veel kapitaal is vernietigd, waardoor de koopkracht nog meer afnam.

Ook was een belangrijke verstoring in de evenwichtsverhouding ingetreden, aangezien door den oorlog de economische structuur der productie geheel anders is geworden.

Er zijn industrieën, b.v. de ijzerstaal- en scheepsbouw-industrie, welke zich gedurende den oorlog kunstmatig hebben uitgebreid. Het gevolg daarvan is, dat deze industrieën thans ongeveer 40% tonnage meer beschikbaar hebben dan vóór den oorlog.

Zoo is het ook gegaan met de steenkool.

Daartegenover staan echter ook industrieën welke zich na den oorlog buitengewoon ontwikkeld hebben, als bijv. de auto- en de kunstzijde-industrie.

Deze zich thans uitbreidende industrieën eischten veel kapitaal, terwijl in de eerstgenoemde industrieën een belangrijk kapitaal geheel nutteloos geïnvesteerd bleef.

Deze verstoring in het evenwicht was mede één van de oorzaken, die grooten invloed op het economisch leven in Europa hebben uitgeoefend.

Een derde factor voor dien invloed noemde spr. de groote schuldenlasten, welke de verschillende landen te dragen hebben als gevolg van den oorlog, welke lasten zich mede uitstrekten tot die landen, welke in 't geheel niet aan den oorlog hebben deelgenomen.

Nederland b.v. zag zijn schuldenlast stijgen van 1 op 3 milliard, waarin dan nog niet zijn begrepen de schulden van andere publieke lichamen dan de Staat.

Spr. wees er verder op, dat, hoewel de oorlog gevoerd is om den vrede te verkrijgen, de jaarlijksche kosten van bewapening der verschillende landen toch nog altijd het bedrag van 6000 millioen gulden overschrijden. Er moest dus een te groot deel van het volksinkomen in den vorm van belasting worden weggenomen, met de zekerheid, dat zulks nog wel een 10-tal jaren zal aanhouden.

Een andere factor voor de gewijzigde omstandigheden is het wegvallen van Rusland als consument.

De invoer in Rusland is na den oorlog zelfs gekomen op een lager peil dan dat van Denemarken voor den oorlog.

Nog een storende factor was de vorming van allerlei nieuwe politieke eenheden, waardoor ruim 10.000 K. M. nieuwe tolgrenzen aan de bestaande werden toegevoegd. Al die nieuwe volken werden bezeten door den droom, dat zij naast hun politieke onafhankelijkheid nu ook een economische onafhankelijkheid moesten bezitten.

Daardoor is het gekomen, dat in verschillende nieuwe gebiedsdeelen begonnen werd met een krachtige opwekking voor een nationale industrie. Deze moest verrijzen uit het niet en doorvoor waren dus kapitalen noodig, terwijl in de naburige gebiedsdeelen, welke steeds in de behoefte hadden voorzien, materieel in voldoende mate aanwezig was, hetgeen thans niet meer noodig is. Aan den eenen kant worden dus millioenen uitgegeven en aan den anderen kant blijven millioenen renteloos onbenut. Nu een steeds voortgaande specialiseering en rationaliseering achterwege is gebleven, is de zaak veel moeilijker geworden.

Thans komt spreker aan de verhouding tusschen Europa en andere buiten ons werelddeel liggende landen. Europa had voor den oorlog voor een groot deel voorzien in de consumptiebehoefte van tal van die landen, maar in de jaren 1914-1918 lag die voorziening stil. De behoefte bleef evenwel bestaan en het gevolg was, dat men zich in die landen zelf trachtte te helpen. De industrie daar leefde op en thans na den oorlog, hebben die landen Europa niet meer noodig.

In de eerste plaats geldt dit Amerika. Gedurende en onmiddelijk na den oorlog heeft Amerika zijn export in die mate belangrijk kunnen verhoogen, dat een groot deel van Europa thans voorzien wordt door Amerika.

In niet mindere mate is het bovenstaande van toepassing op Japan.

Voor den oorlog was het handelsverkeer tusschen Japan en Indië zóó gering, dat men het gevoeglijk kon wegcijferen. Maar nu neemt Japan in dat verkeer de grootste plaats in, terwijl het zelfs een gedeelte van het handelsverkeer tusschen Ned.-Indië en Nederland zelf tot zich heeft weten te trekken.

Spreker gaf hierna een uiteenzetting, hoe die gewijzigde verhouding tot Amerika is ontstaan, waarbij hij wees op de leeningen welke door dat land zijn gesloten en als een der oorzaken noemde hij de omstandigheid, dat Amerika door de internationale schulden vorderingen heeft gekregen, die Europa nog tientallen jaren maken tot schuldenaar van Amerika.

Het heeft lang geduurd, voordat men dat alles heeft beseft, maar toen heeft men ook begrepen, dat men niet alleen te doen had met een verstoring der verhoudingen in Europa, maar dat men stond tegenover geheel nieuwe verhoudingen.

Internationale samenwerking.

Het is tóén duidelijker geworden, dat niet ieder land zich zelf moest helpen, maar dat men internationaal moest samenwerken. Daardoor werd het vraagstuk getrokken binnen de sfeer der internationale politiek.

In dit verband herinnert spreker aan het besluit in 1925 van het Assemblée van den Volkenbond om een Economische Conferentie bijeen te roepen, welke tot taak zou hebben de oorzaken der economische malaise op te sporen en middelen aan te geven, welke daarin verbetering zouden kunnen brengen.

Dit was echter niet de eerste keer, dat men trachtte door internationale coöperatie 't vraagstuk tot oplossing te brengen.

De eerste conferentie werd te Brussel in 1920 gehouden, maar van meer beteekenis was de conferentie van Genua in 1922.

Deze laatste conferentie is bijeengeroepen in hoofdzaak met een economisch doel. 40 dagen lang kwamen de vertegenwoordigers van 34 natiën daar onder presidium van Lloyd George bijeen.

Spreker zal daarvan niets kwaads zeggen, alleen dit, dat het een politieke conferentie was, en dat het daarom onmogelijk was, om economisch tot eenig resultaat te komen.

Het bleek heel spoedig, dat de politieke controversen in Genua zoo sterk waren, dat van de economische coöperatie, welke men beoogde, niets kon komen.

Toch heeft men de gedachte aan economische coöperatie niet prijs gegeven, hetgeen wel blijkt uit vorengenoemd besluit van de Assemblée.

De in dat besluit bedoelde conferentie was echter geschoeid op een geheel anderen grondslag dan de voorgaande.

Inmiddels heeft deze conferentie plaats gehad in Mei van het vorig jaar.

Daarop waren 50 naties vertegenwoordigd, maar ditmaal had men niet gezonden regeeringsvertegenwoordigers, doch theoretische economen of personen, die practisch werkzaam waren in het economisch leven in hun land.

De conferentie kan geen besluiten nemen en zij kan geen staten binden; zij kan slechts een voorloopster zijn van een conferentie, welke dat alles wel zou kunnen.

Het spreekt wel van zelf, dat ook op deze conferentie alle politiek niet wegbleef, maar er bleef toch een ruim arbeidsveld over, om maatregelen te beramen.

Vooral de Nederlandsche delegatie heeft zich op een zuiver practisch standpunt gesteld.

Onze delegatie erkende natuurlijk, dat er een internationaal schuldenprobleem is, maar, zoo redeneerde zij, daarin kunnen wij toch geen verandering brengen. Ook de politieke rivaliteit kunnen wij niet wegnemen. Wij moeten ons plaatsen op den bodem der realiteit.

We moeten ons concentreeren op datgene, waardoor tusschen land en land een vlotte uitwisseling der producten op dit oogenblik het meest kan worden bevorderd.

Daardoor zouden de besprekingen op de conferentie dus practisch beperkt blijven tot de handelsverhoudingen tusschen de verschillende landen.

Dat was het standpunt van Nederland, en daarop heeft de heele conferentie van 1927 ja en amen gezegd.

De acht punten van Nederland.

Wij hadden acht punten op ons programma staan en omtrent alle acht punten is door de conferentie niet onduideijk een uitspraak gegeven in Nederlandschen zin.

Kan men nu spreken van eenig resultaat, dat door die conferentie is verkregen? Spreker is zeer optimistisch gestemd met betrekking tot de beantwoording dezer vraag.

Een der acht punten was de afschaffing van in- en uitvoerverboden. Deze afschaffing is neergelegd in een conventie, welke thans reeds door 28 regeeringen is onderteekend, terwijl zoo goed als zeker nog 2 staten binnenkort tot onderteekening zullen overgaan.

Men denke daarover niet te licht. Thans zijn er nog landen met niet minder dan 800 dergelijke verboden, er zijn er met 400 en dus komen degradaties.

Van al die verboden zijn er echter 8 á 10, die eenigszins van belang zijn.

Spreker zou het vreemd vinden, wanneer er niet 18 regeeringen van de 30 bereid zouden zijn, om de conventie in werking te doen treden (dit aantal van 18 is in de conventie bepaald.

Twee andere punten der conferentie zijn thans reeds in een vergevorderd stadium van voorbereiding en wel de technische inrichting der tarieven en de ondubbelzinnige toepassing van de begunstigingsclausule.

Van 2 andere punten is de voorbereiding begonnen. Daartoe behoort de beste methode om te geraken tot verlaging der tarieven.

Verder deelde spreker mede, dat een concept-conventie aan de staten

is toegezonden, welk concept regelt de legale administratieve en fiscale positie van personen, die in een ander land hun bedrijf of positie hebben.

De Economische Conferentie heeft echter niet kunnen verhinderen, dat sommige tarieven zijn verhoogd. Inderdaad zijn er eenige tarieven, welke thans hooger zijn dan een jaar geleden.

Maar wanneer men de tarieven vergelijkt met die van voor den oorlog, dan blijkt wel het resultaat der Conferentie, aangezien de huidige tarieven op een belangrijk lager niveau staan.

Ook is het aan den invloed der Conferentie te danken, dat de meestbegunstigingsclausule niet meer zoo ontweken wordt als eenige jaren geleden en dat zij in een groot aantal tractaten toepassing vindt.

Het werk van de economische conferentie verdient aller belangstelling. Tot de ongeduldigen zou spreker willen zeggen: Vergeet niet, welk een behoedzaamheid noodig is in verband met de verhoudingen, ten einde geen toestanden te scheppen, welke erger zouden zijn dan de thans reeds bestaande.

Tot de twijfelaars zegt spreker, dat zij niet alles moeten afmeten, naar wat zij in het korte bestek van een jaar hebben zien groeien.

En tot hen, die gelooven, wil spreker zeggen: Laat ons allen samen ons uiterste best doen en onze krachten inspannen, om het werk die beteekenis te geven, welke het verdient."

***

„DE VOLKSKRANT"

teekent hierbij aan o. i. zeer terecht:

Oud-minister-president Colijn heeft een uiteraard zeer knappe rede gehouden over „Het economisch werk van den Volkenbond gezien in het licht van de internationale politiek."

Uitvoerige brokstukken uit die rede drukken wij in ons blad af, daar het onderwerp alle aandacht waard is, en een deskundige als de heer Colijn, die het heeft meegemaakt en mag zeggen (al doet hij het niet), dat het voor een aanzienlijk deel zijn werk is, tot de meest bevoegden moet worden gerekend om het te behandelen.

Voor ons is er intusschen een leemte in zijn betoog, — geen leemte in dezen zin dat er vragen onbeantwoord blijven of dat men hier of daar een vraagteeken zou willen zetten, maar een principieele leemte.

Zijn betoog was zuiver en uitsluitend zakelijk.

Een ander knap econoom had het ook kunnen houden.

Met geen woord is gerept van het Christendom en de christelijke beginselen in dit verband.

Het geval werd behandeld, of het een loutere geldkwestie was een probleem, dat een aantal zakenmannen zakelijk hadden op te lossen.

Toch is het economisch herstel van Europa een vraagstuk, waarbij nog andere dan economische beginselen te pas komen.

Het is in zijn diepste wezen een christelijk probleem, dat naar christelijke beginselen een oplossing behoort te vinden.

Het welvaartsvraagstuk van een werelddeel kan zoo min als dat van een enkel land bevredigend en duurzaam worden opgelost, als men de hoogere beginselen van verdraagzaamheid, menschenliefde, zorg voor de zwakken, die in hun diepste wezen christelijke beginselen zijn, er buiten laat.

Den christen staatsman Colijn had men over de kwestie willen hooren, in plaats van enkel den knappen econoom en zakenman.

Bijna gelijktijdig met den heer Colijn sprak de leider der christelijk-historische partij, dr. Schokking, over: Volkenbond en Christendom.

De heer Schokking behandelde niet het economische vraagstuk, maar de kwestie van den Volkenbond in haar algemeenheid.

En het trof ons, hoe hij ten aanzien van dit instituut een belangrijke taak zag weggelegd voor Christenen en Kerk.

Het Evangelie, zei hij, heeft beteekenis ook voor de internationale politiek.

Niet macht of geweld mag de beslissing brengen, de staten hebben het recht te dienen, en voor die grondgedachte moet de Kerk zich inspannen.

Wat voor den Volkenbond als instelling geldt, geldt ook voor het economische vraagstuk, dat van zoo vèr strekkende beteekenis is voor de volkswelvaart en voor het behoud van den vrede, het bestaansrecht en de bestaansnoodzakelijkheid als het ware van den Volkenbond.

Het Christendom en het economisch herstelwerk, — welk een onderwerp ware dit voor den heer Colijn geweest, juist tegenover die vergadering van journalisten van allerlei kleur en richting.

De middag zou nog interessanter en leerzamer zijn geweest dan nu we enkel een zuiver economisch college hebben mogen volgen zooals dat in liberale kringen verstaan wordt.

Beëediging van den wnd. Gouverneur Z. E. Dr. M. VAN DIJK.

In een plechtige zitting van den K. R. had op Koninginnedag deze beëediging plaats.

Ten 9 uur vertrok Zijne Exc. Dr. M. VAN DIJK van het Gouvernementshuis en werd bij aankomst ten Raadhuize met militair salut begroet. Een Commissie, bestaande uit de Heeren de Lannoy, Jossy C. Henriquez en Winkel ontving begeleidde Zijne Exc. naar de Raadzaal. Nadat de proclamatie was voorgelezen, waarbij Z. E. Mr. Brantjes afscheid nam van de kolonie, daarbij dank brengende aan het Volk van Curaçao, en speciaal aan de bevolking der Bovenwindsche eilanden, alsmede de proclamatie waarbij Z. E. Dr. van Dijk bekend maakte, dat hij door H. M. de Koningin benoemd was tot wnd. Gouverneur, legde Z. E. in de handen van den Onder-voorzitter van den K. R. die bij afwezigheid van den Voorzitter den Raad presideerde, den voorgeschreven eed af. Daarna sprak de onder voorzitter, Mr. Ellis, de volgende woorden:

Excellentie.

Op dezen blijden en voor de nationale eenheid zoo beteekenisvollen dag, waarop wij den verjaardag van H. M., onze geëerbiedigde en geliefde Koningin vieren, op dezen voor Uwe Excellentie ook zoo gewichtigen dag, is het mij een voorrecht U namens den Kolonialen Raad geluk te wenschen met de hooge en vereerende onderscheiding U te beurt gevallen door Uwe benoeming tot waarnemend Gouverneur van Curaçao.

Alhoewel de Raad tot dusverre niet de eer gehad heeft U in zijne openbare zittingen te zien verschijnen, komt U niet als een vreemde in deze vergaderzaal, aangezien de afdeelingen meermalen het genoegen gehad hebben U in haar midden te ontvangen, in bijeenkomsten, waar nauwere aanraking mogelijk was en waar eerbied voor de wet en tact steeds Uw optreden en betoog kenmerkten.

— Voelt U de volle verantwoordelijkheid van de zware taak welke U op de schouders is gelegd, op 's Raads medewerking — het is mij aangenaam U op dit plechtig oogenblik daarvan de verzekering te mogen geven — op 's Raads medewerking zult U nimmer te vergeefs een beroep doen.

Slechts kort is U in dit gewest, doch Uw werklust en Uwe absolute integriteit, twee sieraden van een rechterlijk hoofdambtenaar, schenken een hechten en degdelijken grondslag aan het voor een bewindsman zoo noodig vertrouwen van de zijde van den Raad.

Zoo moge dan, onder den onmisbaren zegen van God Almachtig het door U aanvaarde bestuur Curaçao tot heil strekken, het tijdperk van onze roemrijk regeerende Koningin tot meerderen luister en U zelf tot steeds grootere voldoening.

En vergun mij te te eindigen met den wensch neergelegd in de formule welbekend in den Senaat van het oude Rome: „Quod bonum, feliz, faustum, fortunatumque sit."

Zijne Exc. sprak daarna een woord van dank aan H. M. de Koningin, voor het in Hem gestelde vertrouwen, aan den Raad voor de toegezegde medewerking, en sprak de hoop uit, dat onder zijn bestuur, met Gods zegen, Curaçao op velerlei gebied, ja op alle gebied zou mogen vooruitgaan.

BERICHTEN

Afscheid van Gouverneur Brantjes.

Zaterdagmiddag gaven Z. E. Gouverneur BRANTJES en Echtgenoote, een afscheidsreceptie ten Gouvernementshuize.

Donderdagmiddag zijn zij per SS. „Venezuela" naar Colon vertrokken, om per zelfde gelegenheid langs hier hunne reis naar Nederland te vervolgen.

Nogmaals aan Zijne Exc. en Echtgenoote onze eerbiedige afscheidsgroet.

Waarnemend Gouverneur.

Gisterenmorgen, op Koninginne-verjaardag ten 9 uur, is de H. E. G. Heer Dr. M. VAN DIJK, Procureur-Generaal, beëedigd als waarnemend Gouverneur in een plechtige Zitting van den Koloniale Raad.

Wij kunnen niet anders dan Z. E. Dr. VAN DIJK van harte gelukwenschen met deze hooge onderscheiding en met dit groot blijk van vertrouwen door de Regeering van het Moederland in Hem gesteld; maar wij mogen ook wel de kolonie gelukwenschen met deze benoeming.

Want Mr. VAN DIJK heeft zich in den korten tijd van zijn verblijf alhier, doen kennen als een man van krachtdadig initiatief, een die 't wel meent met Curaçao en zijn bevolking. Moge de tijd van zijn interregnum er een zijn van rust en vrede en welvaart voor land en volk.

Mgr. M. G. Vuylsteke.

Maandag 3 September zal onze Apostolisch Vicaris, Mgr. VUYLSTEKE per S. S. *„Oranje Nassau"* naar Suriname vertrekken, om Mgr. VAN ROOSMALEN en de Surinaamsche missie te bezoeken.

Aan Mgr. VUYLSTEKE onze eerbiedige wenschen voor een voorspoedige reis en behouden terugkomst alhier.

Begin October hoopt Monseigneur hier weer terug te zijn.

Het St. Thomas-College.

Omtrent het geheel gemoderniseerde St. Thomas-college schrijft men ons het volgende:

Op 25 Augustus l.l. was het twee jaren geleden, dat in alle stilte de eerste steen gelegd werd voor de nieuwe klasgebouwen van het St. Thomas-college.

Wat is er in die twee jaren een massa steen en hout verwerkt! Wie zal ze tellen de betonblokken, gegoten voor de lange dakgoten, voor de bogen boven ramen en deuren en voor de galerijen!

Wat is er gehamerd, gezaagd, gebeiteld! Maar het resultaat mag ook gezien worden!

Een massaal, solied, frisch en vroolijk aandoend schoolgebouw is er verrezen, met prachtig, cement-bevloerd speelterrein. Hoevelen hebben zich daarvan kunnen overtuigen nu ze in de laatste weken de gelegenheid hadden in een der benedenzalen de opvoering van „Voetbal-Heinkie" bij te wonen en te genieten van de frissche, fraaie zang der leerlingen.

Ook de innerlijke inrichting der klassen beantwoordt aan het fraaie uiterlijk.

Waarlijk de werkbaas JOHN KOOEL, onder wiens leiding deze geheele bouw werd opgetrokken, en de bouwmeester, JOZEF LEITO, die het metselwerk beheerde, mogen met fiere trots op hun werk nederzien. We wenschen ze van harte geluk met deze welgeslaagde prestatie.

Ook den ontwerper van het plan, de Eerw. Frater RADULFUS brengen wij een eeresaluut.

Nieuwe salarisregeling.

Wij hebben er reeds melding van gemaakt, dat de nieuwe salarisregeling eindelijk verschenen is, en de twijfel daarbij door ons geuit, of zij wel aller tevredenheid zou wegdragen is maar al te waar gebleken.

De algemeene indruk die men ervan krijgt is deze dat de hoogere ambtenaren met 't leeuwenaandeel zijn gaan strijken, en de mindere, althans voor een groot deel, zich met een fooitje tevreden moeten stellen.

Want meer dan een fooitje is veler verhooging van salaris niet.

Wij misgunnen de hoogere ambtenaren hunne salarissen niet. Niet alleen is ook voor hen de levenstandaard gedurende de laatste jaren beduidend gestegen, maar bovendien is hun arbeid en de daarmee gepaard gaande verantwoordelijkheid aanmerkelijk toegenomen. Deze factoren in aanmerking genomen is de verhooging o. i. alleszins verdiend.

Maar waarom dan ook de mindere ambtenaren, voor wie de verhooging van den levensstandaard over 't algemeen veel drukkender is, — denk maar eens aan de schrikbarend hooge huurprijzen die velen in vergelijking met hun inkomen te betalen hebben, — waarom ook dezen niet gelijkelijk in de verhooging laten deelen?

Dit is in vele gevallen niet geschied. Er zijn zelfs ambtanaren, die bij de nieuwe regeling zijn achteruitgegaan, anderen zijn op 't zelfde peil gebleven, terwijl weer anderen zich moeten tevreden stellen met een verhooging, zóó gering, dat 't eigenlijk meer op een bespotting dan een tegemoetkoming lijkt.

Veel meer dan een aalmoes is hun verhooging niet.

Wij hebben nog geen mindere ambtenaar ontmoet, die over de nieuwe salarisregeling tevreden is.

Dat dit zijn terugslag zal vinden in hun werk, en vele jongelui, die zich tot iets in staat gevoelen, zal afschrikken om in Gouvernementsdienst te treden, lijdt geen twijfel. Wij komen op deze zoo netelige kwestie nog wel eens terug. In elk geval lijkt ons de nieuwe regeling nog ver van ideaal, en zouden wij den Kolonialen Raad in overweging willen, ze nog eens terdege onder handen te nemen, te bestudeeren en te herzien.

Alg. Nederlandsch Verbond.

Ook dit jaar heeft de Groep Ned. Ant. van het Alg. Ned. Verbond wederom mooie prijzen beschikbaar gesteld voor de leerlingen van de hoogste klasse der verschillende cholen, s — ook de buitenscholen, en scholen van Aruba en Bonaire waarvoor wij dankbaar zijn, die de beste vorderingen gemaakt hebben in het Nederlandsch. Nu de kennis van het Nederlandsch [illegible] dag van meer practisch nut wordt, [illegible] wij elke poging [illegible] aanmoediging [illegible] harte toe.

Er is in den laatsten tijd zooveel geschermd met den rijksgedachte voor de versterking waarvan het A. N. V. wel het aangewezen lichaam is, dat wij nog een stap verder zouden willen gaan, en het Bestuur ervan verzoeken om de regeling en organisatie der nationale feesten op zich te willen nemen, of minstens de Commissie door den Gouverneur benoemd, met raad en daad bij te staan. Te Suriname heeft het A. N. V. de verjaardag van H. M. de Koningin-Moeder herdacht op een wijze, die klonk als een klok. Hier heeft men niets gedaan. Als het A. N. V. alhier ook eens in die richting werkzaam zou willen zijn, zou dit voor de versterking van de rijksgedachte een machtige factor kunnen worden.

Onderscheiding.

Ter gelegenheid van Koninginne-verjaardag heeft het H. M. behaagd de volgende onderscheidingen toe te kennen:

aan den W. E. G. Heer H. SCHOTBORGH, Adm. Fin. thans met verlof, en H. E. A. Heer S. Gorsira JPEz. lid van den Raad van Bestuur, van ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw;

aan Mej. SLOTHOUWER, hoofd der school op St. Martin, van Ridder in de Orde van Oranje Nassau;

aan de Heer ISAAC DANIA, gedurende 56 jaren werkzaam aan de Spaar- en Beleenbank de Eeremedalje van Oranje Nassau in zilver,

en aan mej. CHRISTINA LEBACKS, bediende ten gouvernementshuize, den heer ANTON DOROTHAAL, brievenbesteller en den heer S. MACKAY, gouvernementsroeier te Bonaire, de Eere-medalje in brons.

Aan allen onze hartelijke gelukwenschen met deze zo[illegible]rvolle onderscheiding.

Welkom!

Per S.S. *Venezuela* zijn Woensdag j l uit Nederland hier gearriveerd Mevr. Wed. Dr. J. H. ELLIS-BOOMGAARD, en haar zoon JACQUES, die in Nederland zijn studiën heeft gemaakt.

Aan beiden onzen hartelijken welkomstgroet op hun geboortegrond.

Mevrouw J. Brantjes-Schretlen

EN

Dr. N. J. L. Brantjes.

p. p. c. a. b. s. s. "Venezuela"

Koninginne-feest.

De inzet van 't feest op den vooravond, door 't concert van „St. Cecilia" was prachtig. Wij komen er op terug.

De behendigheidswedstrijden gingen vlot. Jammerlijk, een beetje droog door gebrek aan muziek. De wedstrijd met versierde auto's is vervallen door gebrek aan deelnemers. De eindmatch om de Koninginne-medaljes trok ontzaglijk veel volk. *Jong-Holland* ging met den palm strijken met 2—0. De openbare bioscoop waarbij „El Gaucho" gegeven werd, viel wel in de smaak maar was te lang. Waarom niet een paar mooie komische films gegeven? Het vuurwerk was schitterend.

In één woord, heeft het feest een kalm verloop gehad.

Voor 't volgend jaar verwachten we een meer geanimeerd progam, dat er voor 't volk wat meer te genieten valt.

De feesten op de Isla waren schitterend, naar wij vernemen.

Openbare Werken.

Volgens het K. W. zijn voor uitzending naar Curaçao bestemd Ir. J. H. GRAVESTEIN, c.i. als tijdelijk ingenieur bij het Departement van O. W. en D. VAN WAARDENBURG als tijdelijk metaaldraaier bij de Gouvernementswerkplaats, alhier.

Buitenland.

DE REDDERS EN GEREDDEN DER ITALIA.

Een interview met Biagi.

Een V. D. bericht uit Rome, houdt in:

De radiotelegrafist van de „Italia", Biagi is de eerste van de leden der expeditie geweest, die 't stilzwijgen over de lotgevallen van de „Italia" heeft verbroken. Hij heeft zich door de „Tribuna" laten interviewen. Hij deed mededeelingen over het leven van hem en zijn makkers op het ijs en den dood van Pomella. Biagi vond hem met een gebogen hoofd zittend op een ijsblok. Biagi schudde hem heen en weer, vragende: „Heb je je zeer bezeerd, Pomella?" Doch hij kreeg geen antwoord en begreep toen, dat Pomella, die blijkbaar een leelijken val op het ijs gemaakt had, aan de gevolgen daarvan overleden was. Men heeft hem vervolgens in het zeemansgraf bijgezet. Bij den val was het radiotoestel ontwricht, doch er was niets gebroken. Biagi heeft onmiddelijk het herstellingswerk ter hand genomen, met het gevolg, dat men na een uur reeds tot ontvangen en na acht uur tot het zenden van telegrammen in staat was. Biagi's voornaamste zorg gold de accumulatoren, daar het geringste lek de chemicaliën zou hebben doen wegvloeien, waardoor de mannen op het ijs van de buitenwereld zouden zijn afgesloten.

Voor de ijsberen, waarover Biagi in zijn jeugd zooveel gelezen had, had hij een heilzame vrees. Nobile's hond Titina blafte er op een keer een aan, die spoedig het hazenpad koos. Malmgreen doodde een anderen beer met zijn revolver en Biagi joeg er een met revolverschoten op de vlucht. Berenvleesch smaakt volgens hem bijzonder goed. Zij aten het zoo vaak, dat zij aan den smaak geheel gewend raakten. Alleen Lundborg had er aanvankelijk een afkeer van, doch toen er ten slotte niets anders overbleef at ook hij het met smaak. Visschen heeft Biagi nimmer in het Poolgebied gezien.

Toen majoor Maddalena zijn rubberboot omlaag had geworpen, heeft Biagi nog getracht uit visschen te gaan, maar hij kreeg nimmer beet....! Zeehonden zijn er in het Poolgebied in overvloed, doch de dieren zijn uiterst schuw, zoodat het bijna onmogelijk is er een te benaderen.

De gezondheid van de mannen in de tent liet niets te wenschen over. Natuurlijk met uitzondering van hen, die gewond waren, voegde Biagi er aan toe. De meeste mannen hadden last van sneeuwblindheid; vooral Cecioni leed hieraan. Hun uiterlijk onderging een groote verandering. Generaal Nobile, wiens gezicht zeer gebruind was, zag er met zijn langen baard en ongekamde haren zeer ongunstig uit.

Toen Lundborg arriveerde, vertelde Biagi verder, deden wij ons best om met de scharen, die hij bij zich had ons uiterlijk te fatsoeneeren, doch, eerst nadat de „Krassin" ons eindelijk had opgepikt, slaagden wij er in op fatsoenlijke menschen te gelijken. De Russische barbier aan boord van de „Krassin" gaf, nadat hij niet minder dan vijf scheermessen had bedorven op het aangezicht van Biagi, er de brui aan. En Biagi moest ten slotte een beroep doen op des barbiers broederliefde om van hem gedaan te krijgen, dat hij nogmaals probeerde hem een meer christelijk uiterlijk te verschaffen. Nobile had bij zijn vertrek zijn generaalskepi achtergelaten en dit hoofddeksel kwam Biagi te pas, want hij had het zijne, dat geschikter was voor een vliegtocht, aan Nobile medegegeven. Toen Biagi en zijn vrienden eindelijk op de „Krassin" arriveerden geraakten de schepelingen daar een beetje in de war door het het gezicht van dat generaals-hoofddeksel van Biagi, dien zij „kameraad generaal Biagi" noemden.

Uit Rome wordt gemeld, dat de commissie van onderzoek naar de Italiaansche Pool-expeditie zal worden gepresideerd door admiraal Cagni, die in 1899 den hertog der Abruzzen vergezelde op zijn Noordpool-expeditie op de „Stella Polare". De onderzoek-commissie zou volgens dit bericht verder bestaan uit nog twee deskundigen van de marine, twee luchtvaart-experts en twee medici.

NA DEN MOORD OP OBREGON.

De kerk blijft beschuldigd.

Een interview.

De „Osservatore" wijst op den samenhang, die er tusschen den aanslag van het vorig jaar November in Mexico en den onlangs gepleegden aanslag bestaat. Het doel er van was hetzelfde, de schuldigen waren dezelfde, het was één en dezelfde samenzwering en ook het ingrijpen van den president is hetzelfde gebleven.

Calles wil thans de socialisten redden en poogt de waarheid te onderdrukken in een geheim, dat hij door het belemmeren van een onderzoek en door het graf hoopte te bewaren. Dezelfde methoden paste Calles in November toe. Hij liet het geheim door zijn gruwzaam optreden, door vijf graven bewaren om de socialisten te redden. Want, als de president in November niet besloten had, onschuldig beschuldigden te vermoorden, dan had hij de ware schuldigen niet voor terechtstelling kunnen vrijwaren.

Daarop stelt de „Osservatore" de vraag: „Waarom de beschuldigingen tegen de Katholieken toen in November en thans? Welke belangen waren zoo overwegend, dat de samenzweerders na den eersten aanslag ongestraft verder hun misdadige werkzaamheid konden voortzetten? Waarom heeft men verder gezwegen, verder de waarheid verborgen, verder gelogen? Waarom de hardnekkige, blinde partijdigheid voor de schuldigen, die elke verdediging onmogelijk maakte.

Als antwoord op deze vraag brengt de „Osservatore" het resultaat van een onderhoud, dat het blad „La Nazione" met Mexicaansche persoonlijkheden te Rome gehad heeft.

Uit bedoeld onderhoud blijkt, dat er voor de Katholieken reeds uit materieele overwegingen geen reden bestond om tot een moord aan te sporen, welke den eenigen man uit den weg ruimde die geschikt was, Calles het terrein te betwisten. Iedereen weet dat in de politiek een wisseling van personen tot een verandering van richting kan leiden.

Nu Obregon uit den weg geruimd is, is het duidelijk, dat Calles middelen en wegen zou kunnen vinden om zijn herbenoeming tot president te verzekeren. Aan den anderen kant is het geen geheim, dat Obregon, om zich tenminste eenige sympathie te verzekeren, had laten doorschemeren, dat er hoop mocht bestaan op een matiging in de practische toepassing der anti-Katholieke wetten. Niet de Katholieken dus konden voordeel behalen bij het verdwijnen van Obregon, maar wel de socialisten, die ernstig een substantieele verandering in de sociale politiek van Calles te vreezen hadden.

Vóór alles moet men zich er rekenschap van geven, dat degene, die de hand van den moordenaar wapende elken mogelijken voorzorgsmaatregel getroffen moet hebben om de verdenking op anderen te laten vallen. Daarom suggereerde hij ook den moordenaar, een rozenkrans en de fotografie van een priester bij zich te steken.

Volgens een bericht uit Mexico-City werd heden de sectie op het lijk van den vermoorden Obregon verricht.

Het lijk had 13 schotwonden. Waar echter het wapen van den moordenaar Toral slechts 10 kogels bevatten kon, moeten, meent men, nog een of meer andere personen op Obregon geschoten hebben.

De politie is van meening, dat een half dozijn samenzweerders op het feestmaal aanwezig waren met het voornemen Obregon te dooden.

Nieto, de procureur-generaal, heeft in zijn rapport over den moord op Obregon als zijn meening verkondigd dat Torral lid van een terroristische organisatie was, die onder den naam van liga de Guadaloupe bekend staat. Onder de beschuldigden bevindt zich ook de abdis Concepcion.

Voorts wordt de zich eveneens in hechtenis bevindende Castro beschuldigd in Mei j.l. een bomaanslag op het parlementsgebouw te hebben gepleegd.

Volgens het rapport bevinden de intellectueele daders zich nog in vrijheid. De instructie zal nog ongeveer 10 dagen duren en dan zal met het proces een aanvang worden gemaakt.

Calles verklaarde tegenover een correspondent van de „Herald" en de „Tribune" dat Morones de minister van arbeid aan den dood van Obregon onschuldig is.

Ten slotte verklaarde Calles nog eens uitdrukkelijk, dat hij na afloop van den wettelijken termijn het ambt van president niet langer denkt uit te oefenen.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den **2den Januari 1927** *af tot en met den* **30 Juni 1927** *onder* **No. 9583 O.** *tot en met* **8410 P.** *zal plaats hebben op Donderdag den* **20st September a. s.** *'s morgens ten* **negen uur** *en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten

Curaçao den 29ste Augustus 1928.
De Voorzitter
1 *H. J. COHEN HENRIQUEZ.*

Bekendmaking.

De ondergeteekende, Directeur der Openbare Werken, maakt hierbij bekend, dat het gedeelte van de Klipstraat, gelegen tusschen de Breedestraat en den ingang naar de werf „Mathey", van af Woensdag, den 22sten Augustus a. s., tot nadere aankondiging, voor het verkeer gesloten zal zijn.

Het overige gedeelte van de Klipstraat mag gedurende dien tijd in beide richtingen worden bereden.

Curaçao, 20 Augustus 1928.
De Directeur der Openbare Werken,
I. TH VAN ROSSE.
2—2

Het lijden van 't Armenische volk.

door den Poolonderzoeker Fridtjof. Nansen.

De tijd der absolute heerschappij over Armenië is een aaneenschakeling van gruweldaden tegen dit volk; maar ook de Jong Turksche regeering die vijandig tegenover den godsdienst stond, staakte de vervolgingen der Armeniërs niet. Integendeel: volgens verslag van den Duitschen consul van Juni 1915 werden in Erzerum in 4 dagen tijd op bevel der regeering 25,000 vrouwen en kinderen vermoord; in September 1915 beval de Turksche minister van binnenlandsche zaken, Talaat Bey dat alleen de kinderen beneden de 5 jaar in leven mochten blijven, daar zij misschien nog als Turken opgevoed konden worden.

Lepsius, die onder den titel „Duitschland en Armenië 1914—1918" een verzameling van diplomatieke stukken over dit onderwerp gepubliceerd heeft, berekent dat in de jaren 1915 en 1916 van de 1.845.450 Armeniërs er ongeveer 1.000.000 gedood, en van de rest ongeveer 200.000 verbannen en verkocht zijn; 250.000 zijn naar Trans-Kaukasië en Egypte gevlucht en 200.000 uitgehongerd, opgesloten in een Concentratiekamp. Volgens Turksche berichten b.v. liggen in een enkel concentratiekamp aan de Euphraat 55.000 Armeniërs begraven, dicht bij datzelfde kamp zijn in 1915 60.000 verbannen Armeniërs „verdwenen."

In Bakoe werden op een enkelen dag terwijl de commandeerende Pascha met zijn officieren een feestdiner hield, in de straten 20—30.000. Armeniërs doodgeschoten.

In deze vreeselijken noodtoestand sloten de Armeniërs zich in den wereldoorlog bij de Entente aan en kregen in 1916 en in 1918-1920 van de Engelsche regeering, in 1918 van de Fransche regeering de belofte een onafhankelijken vrijen staat te mogen stichten; in het nooit geratificeerde verdrag van Sèvres (1920) tusschen Turkije en de Geallieerden werd Armenië als een souvereine staat erkend. De Turken bekommerden zich natuurlijk niet om deze beslissing, die heelemaal geen rechtsgeldigheid bevatte en zetten hunne vervolgingen voort.

Een groot gedeelte van het Armeensche gebied sloot zich, toen zij zich van de Geallieerden — voor wie toch 200.000 Armeniërs in den oorlog gesneuveld waren — verlaten zagen, bij de Unie der Trans-Kaukasische Sovjet republikeinen aan. Hier maakten de Mogendheden gebruik van als voorwendsel om de Armeniërs die nog steeds verdrukt worden, ieder beloofde hulp te onthouden. Ook de Volkerenbond deed niets in hun belang, behalve dat hij in 1920-1921 en 1922 in zijn vergaderingen telkens weer met algemeene stemmen besloot „alle maatregelen te nemen", om aan de Armeensche tragedie een einde te maken. Hij droeg Nansen op een studiereis door Armenië te maken; maar van de hulpmaatregelen, die de onderzoeker voorsloeg, werd niets uitgevoerd. De Armeensche kwestie is nog steeds onopgelost.

Bekendmaking.

De vennootschap onder firma „de Jongh & Co", gevestigd geweest te Willemstad op het eiland Curaçao, is in onderling overleg en met onderling goedvinden der vennooten, Martinus Boom en John de Jongh, den 14n Augustus 1928 bij notarieele akte ontbonden. Bij deze ontbinding, waarvan blijkt uit eene verklaring, ingeschreven den 18n Augustus 1928 ter griffie van het kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden, zittingsplaats Curaçao, is o. a. bepaald, dat de vennoot John de Jongh alle actief en passief der vennootschap voor zijne rekening neemt en dat hij gerechtigd zal zijn onder den handelsnaam of onder de firma „de Jongh & Co" handel te blijven drijven.

Curaçao, 20 Augustus 1928.

J. de Jongh.

2—2